

עלון מס' 610
פרשת תרומה
א' באדר תשע"ח

ישא ברכה

יוצא ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "יגל יעקב", חולון
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג יוסף מזגריבי שליט"א

לשם שמים

שיחת השבוע

"ועשו לי מקדש, ושכנתי בתוכם" (שמות כה, ח). "בתוכו" לא נאמר, אלא "בתוכם", שכל יהודי יהיה מרכבה לשכינה, וכו' שנאמר: "היכל ה' המה" (ירמיה ז, ד). וכמו שפרש רש"י: "ולמען טמא את מקדשי" (ויקרא כג), כנסת ישראל המקודשת לשמי. ורבנו חיים מוולוז'ין זצ"ל הסביר כך (ב"נפש החיים" שער א פרק ד) המשך הכתוב: "ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו", ודרשו בו (סנהדרין טז ע"ב): "וכן תעשו" לדורות. והיינו, שכך תעשו את עצמכם, כמשכן וככליו לעבודת הקודש והשראת השכינה, לדורות עולם. וכתב, שזהו שנאמר לשלמה המלך עליו השלום לאחר בנין בית המקדש (מלכים א ו, יב): "הבית הזה אשר אתה בונה", הוא רק "אם תלך בחוקותי ואת משפטי תעשה", אזי "ושכנתי בתוך בני ישראל, ולא אעזוב את עמי ישראל". וכתב, שלכן, כשקילקלו פנימיות המקדש שבתוכם, לא הועיל המשכן החיצוני ונחרסו יסודותיו רחמנא ליצלן. וזהו שנאמר (יחזקאל מג, י): "אתה בן אדם, הגד את בית ישראל את הבית", ויראו כמה רחוקים הם מקדושתו, "ויכלמו מעוונותיהם" שסילקו מהם השכינה. ויותר מכך, כתב - "ובאמת, כי האיש החכם ויבן זאת לאמיתו, ליבו יחיל בקירבו בחיל ורעדה בשומו ליבו על מעשיו אשר לא טובים חס ושלום, עד היכן הם מגיעים לקלקל ולהרוס בחטא קל, חלילה וחס, הרבה יותר ממה שהחריבו נבוכדנצר וטיטוס - כי הלא נבוכדנצר וטיטוס לא עשו במעשיהם שום פגם וקילקול כלל למעלה, כי לא להם חלק ושורש בעולמות העליונים, שיהיו יכולים לנגוע שם במעשיהם. רק שבחטאינו נתמעט ותש כביכול כוח גבורה של מעלה, את מקדש ה' טימאו כביכול, המקדש העליון, ועל ידי כך היה לנבוכדנצר ולטיטוס כוח להחריב המקדש של מטה שמכוון נגד המקדש של מעלה (תענית ה ע"א), כמו שאמרו (סנהדרין צו ע"ב) [שבשעת שרפת בית המקדש יצאה בת קול ואמרה] קמח טחון טחנת, היכל שרוף שרפת. הרי שעוונותינו החריבו נווה מעלה, עולמות עליונים הקדושים, והמה החריבו רק נווה מטה. וזהו שהתפלל דוד המלך עליו השלום: "יודע כמביא למעלה בסבך עץ קרדומות" (תהילים עד, ה), ביקש שיחשב לו כאילו למעלה בשמי מרומים הרס, אבל באמת לא נגעו שם מעשיו כלל". והוסיף והביא דברי הזוהר הקדוש (ח"ג קסא, א) שליבו של אדם הוא כנגד קודש הקודשים. ורמזוהו באומרם (ברכות פ"ד מ"ה) שאם אינו יכול להתפלל כנגד בית המקדש, "יכוין ליבו כנגד בית קודשי הקודשים". וכתב - "ואם כן, בעת אשר יתור האדם לחשוב בלבבו מחשבה אשר לא טהורה בעריות רחמנא ליצלן, הרי הוא כטיטוס אשר הכניס פרוצה לבית קודשי הקודשים ועבר שם עברה. וכן כל חטא ועוון אשר מכניס בליבו אש זרה בכעס או בתאוה, הלא הוא ממש כעניין הכתוב (ישעיה סד, י): "בית קודשנו ותפארתנו אשר היללך אבותינו היה לשרפת אש", הרחמן יתברך שמו יצילנו!" ובעניין זה - זוכרני, בנדודי הישיבה בסערת מלחמת העולם, השתכנו באחד מבתי הכנסיות ולמדנו בריתחא דאורייתא, בני הישוב העריכו זאת מאוד. הגיעה שעת לימוד המוסר והחלו ללמוד מוסר "בעיניים דומעות ובשפתיים דולקות", בבכיות ואנחות, ויהי המקום לחרדת אלוקים. הבעלי בתים הביטו בנו בעיניים קמות: "וואס קלוגן זייא", שאלו זה לזה, על מה הם בוכים ומצרים, איזו צרה התרגשה פתאום!?! "אה", אמר פיקח אחד, "הם מתאבלים על החורבן!" נחה דעתם. אבלות על החורבן, מבינים הם. שמע אחד מבני הישיבה, ותיקן את הדברים: "זייא קלוגן אופן אייגענע חורבן!" הם מתאבלים על חורבנם האישי. גם זאת הבינו: "נעבעך", נערים עקורים מבתיהם, בעת מלחמה. אינם יודעים מה עלה בגורל הוריהם שנשארו בצד הגרמני או הרוסי. קצרה השגתם מהבין, שהבחורים מצרים על חוסר שלמותם האישי, מתאוננים על מידות רעות וריחוקם מבוראם... וההגדרה הזו, של אבלות על החורבן, קולעת כל כך. כי בתחילת השולחן ערוך נפסק, שראוי לכל ירא שמים שיהא מצר ודואג על החורבן. ושאל הרבי מקוצק זצ"ל: הלא השולחן ערוך מחייב כל יהודי, מדוע נתיחדה הלכה זו ליראי שמים. וכי מי שאינו ירא שמים אינו צריך לבכות על החורבן? ותירץ, שמי שאינו ירא שמים, יבכה בתחילה על מצבו, על החורבן שלו עצמו! - וזה הוא לימוד המוסר: "הם מקוננים על החורבן", כמה נכון!

אחד מיסודות הדת ואחת מהעבודות הגדולות והעיקריות זה להשתדל שכל מעשינו יהיו לשם שמים. טבע האדם שעובד כדי לקבל כסף, אדם הולך למקום מסוים כדי להשיג דבר כזה או אחר וכן הלאה. התורה הקדושה מורה ומלמדת שאף שנכון הדבר שעל כל מצוה שעושים מקבלים שכר נצחי ואין סופי, מקבלים טובה וברכה בעולם הבא וישנן אף מצוות שנהנים מפירותיהן עוד בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא, אבל כשיהודי עושה מצוה, כשיהודי זוכה ללמוד תורה אין הוא צריך לעשות זאת כדי לקבל שכר, אין הוא צריך לעשות זאת על מנת לקבל פרס, הדרגה העליונה והגבוהה ביותר שיעשה את כל פעולותיו לשם שמים, לכבוד השם יתברך! וכמו שכתוב בפרשתינו ויקחו לי תרומה - לי לשמי! וכדי ללמוד למה זוכה אדם שעושה את דבריו לשם שמים ומוסר את נפשו להשם יתברך, נספר את הסיפור הבא. הכתב סופר זצ"ל היה גאון ועצום. גם מלך ספרד שמע על חוכמתו וגדולתו והזמינו לארמונו. המלך התרשם והתפעל כל כך מהכתב סופר עד שנתן לו במתנה מטה שבראשו... צלב. הכתב סופר כמובן שמיד בצאתו מהארמון שבר לרסיסים את הצלב ולקח את המטה לביתו. לאחר זמן הוזמן שוב הכתב סופר לארמון. חוקי המלכות קובעים שאם המלך נתן מתנה למישהו, הוא חייב לבוא עם אותה מתנה כשהוא נפגש שוב עם המלך. וכשהמלך ראה את המטה הוא מיד שאל איה הצלב. ענה לו הכתב סופר שהמטה היה ארוך מידי בשבילו והוא החליט לקצרו. שאל המלך: "ומדוע לא קיצרת מלמטה?". ענה הכתב סופר: "למטה לא הפריע לי הגובה, למעלה הפריע לי"... והדברים התקבלו. ללמד שכל העושה לשם שמים ומוסר את נפשו לה' יתברך ולתורתו, זוכה לדברים הרבה!

זמני כניסת ויציאת השבת

ב"ש	חיפה	י-ם	ת"א	כניסת שבת
17:12	16:58	16:51	17:06	כניסת שבת
18:06	18:04	18:04	18:05	יציאת שבת
18:42	18:39	18:44	18:40	רביעית

הפטרת השבוע

וה' נתן חוכמה (מלכים א' ה')

(והגדת)

מטעמים לשבת

חידושים לפרשת השבוע

"דבר אל בני ישראל" (כה,ב)

והרי דברים קל וחומר, ומה לעשות משכן כבוד וכפרה לישראל אמר הקדוש ברוך הוא דבר אל בני ישראל בלשון פיוס, כמה דאת אמר (ישעיה מ): דברו על לב ירושלים, האומות שהן דוחקין לישראל ונוטלים ממנום על כורחן מה תהא עליהן, שכל מי שנוטל ממון כאילו שופך דמים.
(פניני ילקוט שמעוני)

"מאת כל איש אשר ידבנו ליבו תיקווזו את תרומתי" (כה,ב)

מצוה החביבה הזו מכוונת גם לאותם שיש להם חובות או שאין באפשרותם כרגע ליתן צדקה לעני כי עליהם להתכונן למצוה זו להכין איזהו כסף לפני שיבוא לפניו העני, וזהו שכתוב "מאת כל איש אשר ידבנו ליבו" כלומר העיקר שיהיה הכנת הלב (החיד"א). וכן סיפר רבינו יוסף חיים מבבל (הבן איש חי) על אביו רבי אליהו זצ"ל שנהג להכין כיס מיוחד לצדקה ובכל פעם היה מעביר מכיס החולין לכיס הצדקה בכדי שיהיה לו כסף מוכן, ומה גם בשבת קיים הרב מצות צדקה כי מערב שבת היה מניח מטבעות ליד איזה חלון ובשבת היה אומר שזהו צדקה לעני, או שהיה מפריש שתי עוגות לצדקה כשהיה אומר "ויברך דוד".
(לבוש יוסף)

"זהב וכסף ונזזשת" (כה,ג)

בעל החתם סופר ז"ל מצא כאן רמז מפליא, שאותיותיהן של שלוש מילים אלה מרמזות על כל ימות השנה שישנה בהם קריאת התורה: ז' - היום השביעי, שבת. ה' - יום חמישי - בשבוע. ב' - יום שני בשבוע. כ' - כיפורים. ס' - סוכות. פ' - פסח, פורים. נ' - נרות (חנוכה). ח' - חודש (ובכלל זה גם ראש השנה, שגם הוא ראש חודש). ש' - שבועות, שמיני עצרת, שמחת תורה. ת' - תענית. ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא...
(מעניה של תורה)

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כה,ח)

כתב האלשיך הקדוש זצ"ל: לכאורה צריך היה הכתוב לומר "בתוכו" - בתוך המקדש? ברם "בתוכם" מכוון לבני ישראל, שיעשו לי כל אחד מהם מקדש בליבו, מקום להשראת השכינה, כי אז "ושכנתי בתוכם" - בתוך ליבו של כל אחד מהם... ואמר המלבי"ם זצ"ל: לפיכך נאמר "וכן תעשו" - ואמר רש"י: "לדורות" - לפי שמקדש כזה בליבו של כל אדם, אפשר לעשותו בכל הדורות ובכל התקופות...
(מעניה של תורה)

"ועשית שנים כרובים זהב... וזעודתי לך שם ודברתי איתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים" (כה, יח-כב)

"כרובים" - דמות פרוצף תינוק להם (רש"י). כתב הזכרון מאיר: יש להתפלא, השם יתברך שברא את העולם ומלואו, ויש לו אלפי אלפים וריבוא רבבות יצורים וברואים, שרפים ואופנים וחיות הקודש, לא מצא בריה גדולה וחשובה שממנו ידבר לעמו ישראל אלא רק דמות פרוצף תינוק? ואפשר לומר, שהתורה באה ללמדנו שחביב להשם יתברך חינוך והתלמדות, והכרובים הוא סמל המתלמד, היודע שהוא חסר וצריך ללמוד. ובוזה מובן מה שכתב בעל הטורים על הפסוק "ועשית שנים כרובים", שהביא את הפסוק "כי נער ישראל ואוהבהו", והכוונה היא שיודע שהוא נער, ולכן אפילו חטאים ופשעים שלו ניתן למחילה כי עוד יתלמד ויבין את טעותו ויתחרט.
(תורת הפרשה)

סיפור לשבת

לחצרו של ה"מגיד" רבי ישראל מקוזניץ זצ"ל הגיעה יום אחד אישה בגיל העמידה, שלא חדלה מלככות בדמעות שליש וביקשה בכל לשון שיתירו לה להיכנס אצל הרבי הקדוש. ריחמו עליה הגבאים, ובהזדמנות הראשונה הכניסוה לחדרו של רבי ישראל, בעוד האישה ממורת בלא הפסק בככי קורע לב. רבי הקדוש! - קראה האישה בקול גדול, בעמדה מול דמותו הקורנת של ה"מגיד" הנודע - הבא נא לי ישועה בצרה הפוקדת את ביתי בימים אלה! שנים לא מעטות אני חיה עם בעלי בשלום ובמישור, ולפתע נתרגשה ובאה עלי צרה צרורה. בעלי הטוב והנאמן החל מואס בי לאחרונה, וטוען עתה בחוצפה שהנני כעורה בעיניו. הרגעי נא, בתי - הפסיק הצדיק את שטף דברי האישה - שמא הצדק כאן עם בעלך בטענה זו שהוא טוען כלפיך? רבי הקדוש! - זעקה האישה בזק קורע לב - בשעה שבעלי נכנס עימי לחופה, השמיע באוזני דברי חיבה רכים ונעימים, ואף אמר עלי שהנני בעיניו היפה בנשים. והנה עכשיו, אחרי שנות עמל ותלאה שעברנו יחד, בהן גיליתי כלפיך הקרבה ומסירות בלב גבול ושיעור - הוא נזכר לפתע, שאיני יפה למדי עבורו! כשסיימה האישה לשפוך את מרי ליבה, נשא ה"מגיד" את עיניו כלפי מעלה וקרא בהתרגשות: ריבון כל העולמים! הרי מלוא הצדק עם אישה עלובה זו. ואף אנו, עמך ישראל, בשעה שקרבנותו לפני ה' סיני והקדמנו לפניך "נעשה" ל"נשמע" - זכינו לשמוע מפיך את השבח הגדול: "והייתם לי סגולה מכל העמים" (י"ט,ד). והנה לאחר כל השנים הקשות והמרות, כשבאנו לכבוד שמך הגדול באש ובמים - שמא תאמר חס ושלום להחליפנו באומה אחרת? חלילה וחלילה, לא תהא כזאת בישראל!...

החכם רבי חיים יוסף דוד אזולאי, הידוע בכינויו "החיד"א", שהיה שנים רבות בארצות אירופה כשד"ר (=שלוחה דרבנן) של קהילת חברון. חרף נסיעותיו הרבות חיבר החיד"א 83 ספרים, כמנין שנות חייו. באחד ממסעותיו לאיטליה הפליג עימו סוחר יהודי, שהוביל למדינה זו מלאי גדול של גבינה לא כשרה. השתדל הסוחר להשיג מן החיד"א "הכשר" לסחורתו, כדי שיקל עליו למכרה בקהילות ערי איטליה. אולם החיד"א ידע שאין הגבינה כשרה, ודחה בתוקף הצעות מפתות שונות מצד הסוחר. כיון שכך, החליט האיש לכפות על החיד"א הוצאת "הכשר" בכוח הזרוע. הוא שכר כמה ממלחי האוניה, ואלה התנפלו על החיד"א באמצע הלילה ואיימו להשליכו לתוך הים, אם לא יתן לסוחר את מבוקשו. בלית ברירה נאות החיד"א להוציא כתב "הכשר" לסחורתו של האיש הרשע וכתב לאמור: הגבינה של פלוני כשרה למהדרין, יאכלו ענווים וישבעו וכו'. ובסיום הוסיף: הכותב וחותם ביום ג' לסדר "וככה תאכלו אותו מתניכם חגורים" וגו' "בספר שמו"ת", שנת תק"ג. כשהגיע הסוחר לאיטליה, פרסם ברבים שבידו גבינה מארץ הקודש, הכשרה למהדרין מן המהדרין בהכשר הגאון הנודע בכל תפוצות ישראל, החכם החיד"א. כנהוג בישראל, הוזמן הסוחר להציג את ה"הכשר" שבידו בפני רב המקום. הרב קרא בעיון רב את נוסח ה"הכשר" שהוגש לו. וכשהגיע למשפט המסיים, תמה על שום מה הוסיף החיד"א את המילים "בספר שמו"ת, לאחר הזכרת הכתוב "וככה תאכלו אותו מתניכם חגורים". הרי כל אדם יודע, שפסוק זה נמצא בפרשת "החודש הזה לכם", בשמות י"ב! הררה הרב שעה ארוכה עד שנתחוויר לו, כי במילה "שמו"ת" התכוון החיד"א לראשי התיבות "שניים מקרא ואחד תרגום". עיין הרב בתרגום אונקלוס על אותו פסוק ומצא שם: "מתניכם חגורים" - חרציקון יהון אסירין. עמד ופירש לעצמו את דברי התרגום: חרצי גבינה יהיו אסורים. מייד ציוה הרב לאסור את הסוחר בבית המאסר שברשות הקהילה. ולאחר חקירה בענין הודה הסוחר, שהוציא את ה"הכשר" מידי החיד"א בדרכי כפייה ואלימות. קם הרב ממקומו בהתרגשות וברך על החיד"א: "ברוך שחלק מחוכמתו ליראיו".

(פרפראות לתורה)

חנוך לנער

למי אתם מחכים?

משפחת פ. לא היתה שומרת מצוות, אך הנה גדלה בתם וצריכים היו לשלוח אותה לגן ילדים, ובקירבת הבית לא היה אלא רק גן דתי. החליטו ההורים כי עדיף לשלוח אותה לגן בקירבת הבית, גם אם הוא דתי, מאשר לשלוח לגן שאינו דתי, הנמצא במקום רחוק יותר. ביום שישי אחד, חזרה הילדה לביתה ואמרה לאמה: הגננת אמרה שאת צריכה להדליק נרות... התרגזה האם ואמרה: אנחנו לא מדליקים נרות, וזהו... חזרה הילדה והפצירה באמה: אבל הגננת אמרה!... גערה בה האם וצעקה: הניחי לי, בבקשה, אצלנו לא מדליקים נרות! הילדה לא הרפתה והודיעה לאמה בצורה נחרצת: אם את לא תדליקי נרות, אני אדליק! האם יצאה מכליה והזהירה את הילדה כי תעניש אותה בצורה קשה אם תעזי להמרות את פיה. אבל הילדה לא שמעה בקולה, הלכה לבדה לחנות המכולת וביקשה שני נרות. בעל החנות חשב לעצמו: הלא אין הם מדליקים אף פעם נרות, מה קרה, איפוא, שהילדה באה לבקש נרות? אין זה אלא שיש להם יום זיכרון במשפחה, ולכן נתן בידיה שני נרות נשמה. הלכה הילדה הביתה, הסתגרה בחדרה והדליקה את שני נרות הנשמה. לפתע נכנסה האם לחדר הילדה וראתה לתדהמתה שני נרות נשמה דולקים... מה זה? שאלה בסערת רוח. את לא רצית להדליק נרות - ענתה הילדה - אז הדלקתי את שני הנרות, אחד בשבילך ואחד בשביל אבא!... האמא ההמומה, טרדה אחזה בה לעצם המחשבה שאם אכן היא לא תדליק נרות שבת, יתכן ובמהרה תדליק ביתה "בעגלא ובזמן קריב" נרות נשמה, ואכן קיבלה על עצמה להזהר בהדלקת נרות השבת, מכאן ולהבא!!! סיפור זה אמיתי הוא ובמקרה פעל את פעולתו באופן מיד, אך מי באמת לא חושב על העתיד? למה להתמין לכבוד האחרון כאשר אפשר להנות מהכבוד שלפני "האחרון" ולקיים את המצוות יחד עם הילדים, ואשרי ההורים הזוכים "להנות" מהפירות שמביאים הילדים מהגנים התורניים, וליישם יחד לטוב להם כל הימים.

זכו - שכינה ביניהם

דף חדש - מחדש

בספר שלום ורעות הביא מעשה באחד המשולחים שהפיצו את ספרי החפץ חיים זצ"ל, שבא לאחר הפצת הספרים לשלם התמורה. סיכם עימו החפץ חיים את החשבון בניכוי הרווחים, והנה התברר שהמפיץ גרע בהרבה מן הסכום שהיה עליו להחזיר, וכי נשאר בידו כמה מאות רובלים שאינם שלו. התנצל המפיץ שנאלץ להשתמש בכספים אלו בגלל הטרדותיה של אשתו הרגזנית שממרת את חייו, ותדיר צועק: "הב, הב!", ומאין לו כסף אחר, "הוריד" הסכום מהספרים ונתן לאשתו. מששמע על כך החפץ חיים הכיר באמיתת סיפורו, נכמרו רחמיו וויתר למשולח על יתרת החוב הגדול, וכך נפרדו לשלום. ולא נתקררה דעתו של החפץ חיים בכך, אלא שכשהמשולח כבר נפרד ממנו וישב בעגלה לחזור לביתו, הנה הוא רואה מולו איך שהחפץ חיים רץ אליו כשבידו חבילה קטנה. כשקרב אליו הושיט לו את החבילה ואמר: "קח נא במתנה את החבילה, יש בה מטפחת ראש של צמר עבור אשתך, שהתאוננת עליה שהיא ממררת את חיך, הבא לה את המתנה, ועל ידי זה תשכח במידת מה את רוגזה"... המשולח לא ציפה לחלוטין לתגובה כזאת מהחפץ חיים. זו היתה הפתעה גמורה בשבילו. בדרך זו, נתן החפץ חיים לשליח הזדמנות לעלות ולהתקדם מעבר לטעויותיו הקודמות ולהתחיל שוב את יחסיו עם אשתו, כאילו לא קרה דבר. בחיי הנישואין ניתן תמיד להתחיל דף חדש. למרות הכל, גם אם טעינו וגם אם שגינו, הרי נתן לנו השי"ת מתנה ושמה "התחלה", וללבנה אמר "שתתחדש" עטרת תפארת וכו', שגם הם עתידים להתחדש כמותה. או לנו אם לא היו נותנים לנו הזדמנויות. ועתה הזדמנות פז לפנינו, ננצלה ונינצל עימה, וה' יעזרנו.

עשה לך רב

שו"ת ממו"ר הרה"ג הרב יוסף מוגרבי שליט"א

✦ **אדם שעובר ע"י בית הכנסת ושמע ציבור שהתחילו קדושת כתר, האם יכול ללכת או שעליו להמתין עד סיום הקדושה?**
ימתין ויענה עמהם.

✦ **תלמיד האומר בשיעור לפני רבו הלכה שנפיקה בשולחן ערוך, האם נחשב כמורה הלכה בפני רבו?**
לא.

✦ **בושם המיועד לגברים בלבד, האם מותר לבן תורה להשתמש בזה או עדיף להמנע מכך?**
ראוי להימנע.

✦ **האם מותר לגדל בלורית?**
ויאמר (בועז) לקוצרים ה' עמכם וראה בספר אהבת חיים (פרשת וישב) סיפור נפלא ומזעזע בזה.

✦ **אדם שמתפלל נץ בשבת וכשמגיע לקריאת התורה הוא נרדם, האם עדיף שלא יתפלל בנץ?**
הכל לפי מה שהוא אדם.

✦ **האם מותר לילדים לרחוץ כל גופם בשבת בבריכה קטנה שהיא כספיה שמנפחים אותה וממלאים אותה במים קרים?**
על אף שיש להקל בזה מדינא, משום זילתא בשבת אין לעשות כן.

✦ **אדם ששמע קדיש בבית הכנסת, האם יכול ללכת או שעליו להמתין עד סיום הקדיש?**
טוב להמתין כי מעלת הקדיש היא יותר מן הקדושה ובוזוהר הקדוש הפליג בזה בכמה מקומות.

✦ **האם בשעת ברכת המזון צריך להסיר סכין פלסטיק?**

הקפיידא היא דווקא בברזל אך רשמתי מזמן רב שבשו"ת רבבות אפרים (איני זוכר מקומו) החמיר בזה.

✦ **ראיתי נהג עובר על חוקי התנועה, רשמתי את מספר הרכב ואיני יודע האם מותר למסור על התנהגותו לרשויות או שיש בכך הלשנה או משום לשון הרע האסור מהתורה?**

לדעת כל הפוסקים בדורינו יש למחות בו ולהזהירו ואם לא ישמע מצוה למוסרו לרשויות.

✦ **האם מותר לכלול את פרנסת הילדים הקטנים או את הוצאות לימודם בישיבה על חשבון המעשר כספים?**
מותר.

✦ **האם מותר לגדל כלב בבית לפי ההלכה, שיהא כאמצעי לשמירה מגנבים?**
המנהג להחמיר שלא לגדל כלבים כלל מלבד סג"י נהור וכיו"ב.

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

כשיש שמחות בבית הכנסת יש להקדים את החתן לאבי הבן, ואת אבי הבן לסנדק ולמוהל. ולאחריהם יעלה אבי הבת ורק לאחריהם יעלה מי שיש להם יארציט. ובמקום שיש גם חתן בר מצוה, אם הכונה להעלותו מפטיר יעלה באחרונה ואם אין מנהג קבוע יש להעלותו קודם אבי הבן לאחר החתן.

לכתחילה טוב להימנע מלהעלות לתורה מחללי שבת ועוברי עברות בפרהסיא וביד רמה, וכל שכן בעלי שמחות שהגיעו לבית הכנסת תוך חילולי שבת, אולם במקום צורך, כגון: למנוע מחלוקת או לקרבת אל התורה יש להקל ובלבד שיעלו מוסיף כשר כנגדם באופן שיעלו שבעה עולים כשרים.

העולה לספר תורה ילך בזריזות ובדרך קצרה, משום כבוד הצבור שלא ימתינו. וכשיסיים ייד בדרך שהיא ארוכה לו, כדי שלא יראה כאילו היה הדבר עליו למשא. ואם שתי הדרכים שוות עולה בדרך שהיא לו ימין ויורד מהצד שכנגדו.

לפני הקריאה יסתכל באיזה מקום מתחילים לקרוא ורק לאחר מכן יברך את הברכות.

יש להיזהר מאוד שלא לגעת בגוילי הספר תורה בידיים, ואיסור זה הוא בין על הקורא בתורה ובין על העולה. ולכן יקפידו לגלול הספר אך ורק על ידי מטפחת או טלית.

כשמברך יאחזו את הספר תורה בשתי ידי

באמצעות מפה או טלית ובשעת הקריאה יאחזו את הספר ביד ימין בלבד עד שיסיים את הקריאה.

טוב לנשק את ספר התורה בסיום הקריאה.

כשעולה הרב או האב והסב, החותן ואח גדול יש לעמוד במשך זמן הקריאה ונהגו לנשק את ידי הרב והאב בחזרתם מקריאת התורה ואין לערער על מנהג זה שיסודתו בהררי קודש.

ציבור השומעים צריכים לכיין לברכות העולים ויענו אחריהם "אמן", כדי שיעלו להם השלים מנין מאה ברכות שחסר מנינים בשבת. ועל כן יקפידו העולים לברך בקול רם, כדי לזכות את הציבור בעניית אמן.

אסור לדבר בשעת קריאת התורה ואוי לאותם האנשים המפקירים את נפשיותם ומשיחין בעת קריאת התורה, שהוא בזיון התורה שמסירים אזנם מלשמוע את דבר ה' וגדול עוונם מנשוא ואשרי הזוכה ליתן כבוד לתורה. וחובה קדושה מוטלת על הגבאים ופרנסי הצבור להעמיד ממנים שיפקחו על הציבור ויגירו במשיחין והמעלים עיניו מכך עתיד ליתן את הדין, אוי לו ואוי לנפשו.

ישנם מקומות שהרב דורש בדברי תורה בין עולה לעולה. וכן חתן הבר מצוה דורש לאחר קריאתו ויש להם על מה שיסמכו, אך יותר טוב לדרוש בסוף עלית המפטיר.

אחר קריאת התורה מפטירין בנביא, מפני שפעם גזרו גזרה שלא לקרוא בתורה ותיקנו אז לקרוא בנביאים מענין הפרשה ואף שנתבטלה הגזרה וחזרו לקרוא בתורה, אפילו הכי נשארה התקנה לקרוא למפטיר בתורה תחילה ולאחר מכן קוראים את ההפטרה מן הנביא.

מי שנפטרו אביו או אמו ישתדל במשך כל י"ב החודשים לפטירתם לעלות לעליית מפטיר, משום שיש בזה עליו נשמה גדול בעבורם, וכן בכל שנה ושנה בשבת שקודם יום האזכרה יעשה כן. אולם אם אינו יודע לקרוא את ההפטרה בטעמיה ראוי ונכון שימנה תלמיד חכם שיעלה שליח בעבורו וזה עדיף

יותר מאשר יעלה בעצמו ויגרום צער להוריו.

על אף שהמפטיר קורא את ההפטרה בקול רם, מכל מקום הציבור צריך לקרוא את ההפטרה בלחש ורק את הברכות ישמעו מהקורא ויכוננו לצאת ידי חובה. וצריכים הציבור להיזהר שלא לדבר שום שיחה בשעה שהמפטיר קורא בנביא, כמו בקריאת התורה.

לאחר סיום ההפטרה אומר המפטיר: "גואלנו ה' צבאות שמו קדוש ישראל". ומברך את ברכות ההפטרה וכשמסיים ברכת "מקדש השבת" עונה המברך: "אמן" בלחש ואומר: "מקדש השבת, אמן".

יש הנוהגים להעלות קטן לעליית מפטיר ולקריאת ההפטרה.

ישנם המהדרים לקרוא את ההפטרה מתוך ספר עשוי מקלף ויש שלא נהגו בזה ובודאי שאם יש ספר נביא שלם העשוי מקלף עדיף טפי מאשר לקרוא את ההפטרה מתוך חומש.

מנהג ישראל קדושים לעשות השכבה לנפטרים תוך י"ב חודש או בשבת שקודם היארציט. וטוב שיזכירו את כל הנפטרים לאחר עלית מפטיר וקריאת ההפטרה מאשר יזכורם בין עולה לעולה. וטוב להזכיר את שם הנפטר ואת שם אביו ואת שם הנפטרת ואת שם אמה, ובמקום שנהגו להזכיר תמיד את הנפטר עם שם אמו אין לשנות ממנהגם שיש להם על מה שיסמכו.

צריכים זהירות רבה שלא להזכיר שמות של נפטרים שאינם בתוך שנת האבל. וכן שלא לומר נוסח השכבה ארוך, אלא יקצרו ויאמרו: "המרחם על כל בריותיו" וכו'.

פשוט המנהג לברך את העולה לאחר קריאתו בתורה ולנדבו לצדקה, הן להצלתו יחד עם כל בני ביתו והן לעלוי נשמת הנפטרים ואין בזה חשש של מקח וממכר או שואל צרכיו בשבת. רק לא יאייכו באמירת "מי שברך", כדי שלא להטריח על הציבור וגם לא לגרום לדיבורים בבית הכנסת.

(באר השבת)

זכות העלון להצלחת כל התורמים והמסייעים לעלון החפצים בעילום שמם. הקב"ה ישלח להם ברכה והצלחה בשפע וזכות התורה וזיכוי הרבים תגן עליהם ועל בני ביתם אלף המגן. ויזכו לכל הברכות האמורות בתורה הקדושה.

בס"ד

גיל יעקב
הת"ש

באחד באדר
משמיעין על השקלים:

זכור למחצית השקל

"לכפר על נפשותיכם"

מִרְן פּוֹסֵק הַדּוֹר הָרֵאשִׁלִּי
רַבֵּינוּ עוֹבְדֵיָה יוֹסֵף זצ"ל
פֶּסֶק כִּי אֵת הַכֶּסֶף שֶׁל זָכֹר
למחצית השקל
יש להעביר
לישיבות קדושות בלבד.
אשרי הזוכה לתרום
למפעל התורה והחסד
הגדול של מוסדותינו
**ובשכר זה תזכו
לישועות וחסדים גלויים.**

25 ₪ לנפש

את הכסף ניתן להעביר באשראי בטלפון: 03-5591756 | בעמדות נדרים פלוס ברחבי הארץ
בהעברה בנקאית לחשבון הישיבה בנק פועלים סניף 758 מספר חשבון 607377 ע"ש יגל יעקב חולון
ניתן לשלוח סמס למספר 055-6686613 ונציג מוסדותינו יחזור אליכם טלפונית או במשרד הישיבה רחוב מפרץ שלמה 100 חולון